Розділ 1

Рейчел, перша дружина

Господи, прости мене, я сьогодні збрехала поліціянтові. Сказала, що Блейк ніколи не піднімав на мене руку. Хотіла б я сказати, що захищала його пам'ять, але це була б іще одна брехня. Правда в тому, що я просто не витримала б, якби ще хтось сторонній почав засуджувати нас за те, як ми жили.

Я була на ранчо, коли з'явилися ті офіцери. Розставила банки, чисті та охайні, й розкладала в них нарізану солену картоплю. Цього року часто дощило, і вродило більше, ніж зазвичай, тож роботи з консервацією було повно.

Така праця завжди мене заспокоює. Згадується, як я маленькою дівчинкою заготовлювала їжу на зиму, разом з усіма братами та сестрами босоніж на кухні. Я тихенько мугикала пісеньку, протирала шийки, закручувала кришки. Комора моя невпинно заповнювалася яскравими овочами та яловичою солониною. Мені ніколи не вдавалося зробити те м'ясо красивим, але смакувало воно точно чудово.

Либонь, міським жителям ранчо Нельсонів здається непоказним. Це маленька ділянка площею кілька гектарів, на якій у п'ятдесятих роках жило невеличке стадо худоби. Блейк п'ять років тому обладнав напівзруйнований будинок піччю та простим водопроводом. Тут на півтораста кілометрів навкруги немає нічого, крім пустелі та кількох великих старих катарт. Для мене це просто рай на землі.

Погода була ще тепла як для осені, тож усі двері були відчинені навстіж. У повітрі вже відчувалися перші зміни. Те раптове зменшення спеки, що приносить із собою грози та вітрами наганяє в глибоке пустельне небо товсті білі хмари.

Я заплющила очі, підставляючи обличчя сонячним променям, що падали крізь маленьке кухонне віконце. А коли підняла повіки — біля дверей будинку стояла зграя поліціянтів.

— Місіс Нельсон?

Я підвела погляд, із ножем у руці. Либонь, вигляд мала ще той для міських офіцерів: у безформній самошитій сукні з довгими рукавами, що спадала з плечей, застібнутій на ґудзики від коміра до подолу, із заплетеним у косу за спиною світлим волоссям. Я витерла лезо від білого картопляного крохмалю. І поклала ніж.

— Котра місіс Нельсон вам потрібна, сер? — Я по черзі поглянула на них.

Дехто з них відкрито витріщався на ранчо. Надворі був легкий хаос: занедбані господарські будівлі, комірчина для круп і напівзібрані грядки з овочами. Усередині охайно та затишно, чимало сплетених уручну речей. Невеликий диван із двома подушками, які я зробила сама, із написами: «Дім — там, де серце» та «Бог — це любов», великими яскравими літерами. Наша кухня — це звичайна робоча стільниця з раковиною. Є ще поличка з маленькою газовою плиткою, на якій ми розігріваємо їжу, й обладнання для консервування, яке Блейк купив мені на другу річницю весілля.

Позаду — старий сінник, де ми поставили ліжка. Два односпальні для двох дружин. І головне — для Блейка та тієї, кого він обере цієї ночі.

Один із офіцерів узяв сімейний портрет. Фото, зроблене незабаром після того, як Блейк одружився з Тіною. Ми втрьох стоїмо позаду свого чоловіка. Я — найстарша, моє світле волосся укладене з такої нагоди, рожева помада, квітчаста блузка облягає широкі стегна. Емілі, стрункa, здається навіть молодшою за свої дев'ятнадцять, блакитні очі широко розплющені, наче у кролика в світлі фар, м'яке світле волосся накручене для фото. І ще Тіна усміхається,

наче кішка, що наїлася сметани. Пряме чорне волосся, обтисле плаття з декольте, яскраво нафарбована.

У цю мить до мене ззаду проштовхнулася поліціянтка. Офіцер у вузьких штанях. Зовні така здорова, як бувають деякі дівчата в Солт-Лейк-Сіті, не релігійні, що проводять вихідні надворі, займаючись спортом і всяким таким. Блискуче темне волосся зібране в конячий хвіст. Дуже яскраві світло-карі очі. Одразу видно, що вона не має стосунку до Церкви.

— Я — офіцер Брюер, — відрекомендувалася вона й простягнула засмаглу руку.

Я потиснула її. Долоня в неї була тепла та міцна.

— Ви маєте на увазі, що тут є більш ніж одна місіс Нельсон? — перепитала вона.

— Гм. Ні, мем. — Я чомусь зиркнула на ніж.

Брюер злегка звузила очі, наче зловила мене на брехні.

— Тобто, — провадила я далі, — інших просто зараз тут немає.

Вона відкашлялася.

— Ви місіс Рейчел Нельсон, дружина Блейка Нельсона?

— Так, мем, у вівторок — шість років як. — Я посміхнулася. — Власне, вчора була річниця нашого весілля.

Схоже, це її спантеличило. Вона поглянула на весільне фото.

— Ви мормони? — запитала вона.

— Ми воліємо, щоб нас називали «святі останніх днів». — напружено підтвердила я. — Можна поцікавитись, що ви тут робите?

— Місіс Нельсон, — відповіла вона, перевівши подих. — Боюся, у нас погані новини щодо вашого чоловіка.

Не ці слова, а її тон ошелешує мене, неначе ляпас.

— Його заарештовано? — Я відчуваю, як моє обличчя спалахує.

Вона хитає головою:

— Ні.
— Мене заарештовано?
— Вам краще сісти.

Розділ 2

Тіна, сестра-дружина

Я маю віддати їй належне. Зла Відьма із Заходу того ранку показала себе. Рейчел єдина з нас наважилася зайти в морг і впізнати його. Те лайно, що зазвичай показують у серіалах про поліцію. По телевізору в драмах. Родичі такі всі плачуть і кажуть: «Так, справді, це він». Ніколи не покажуть, щоб хтось сказав: «Я цього не можу зробити».

Копи схопили мене, коли саме збиралася прийняти першу дозу за останні півтора року. Як залежний поштовий голуб, я відшукала шлях до Ріо-Ґранде, наркорайону Солт-Лейк-Сіті з двох кварталів. І це, власне, дуже смішно для того, хто, як я, родом із Веґаса. Там, де я виросла, усе довбане *місто* охоплене цим лайном. А тут усіх так тіпає через пару доріжок із якимись бродягами.

Хай там як, коли копи взяли мене, я подумала, що вони всіх нас арештовують за багатоженство. Отож ми дістаємося до відділку. До однієї з тих кімнат, куди вас приводять, перш ніж у вас офіційно виникають проблеми. Де всі такі люб'язні та жодних аудіозаписів.

Тож ось я тут, у цьому відділку поліції Солт-Лейк-Сіті, обмірковую те, що нічого не змінилося, окрім звинувачення. Схоже на жарт, правда? У Веґасі мене заарештовували за проституцію. А тут — за те, що я заміжня.

Потім заходить ця гарна жінка. Висока, добре збудована. У неї каштанове волосся, зібране в конячий хвіст, але дуже

блискуче, ніби її тіло, не в змозі стриматись, кричить усім навколо про її міцне здоров'я. Мінімум макіяжу, засмага така, наче вона щодня лазить по горах, очі ніби бурштинові. Майже золоті.

Вона мов зійшла з туристичних світлин, які надсилав мені Блейк. Люди, що живуть «чистим» життям, у спортивному одязі, як реклама стилю життя в Юті, повсякчас на свіжому повітрі — взимку сноуборд, улітку гірський велосипед.

Вона відрекомендовується як офіцер Брюер. Мені зазвичай не подобаються жінки типу неї. Вони думають, що розуміють, як то — зростати в бідності, але насправді й гадки про це не мають.

— Ви — місіс Тіна Нельсон?

Я хитаю головою.

— Я — Тіна Кейдіс.

Зло зиркаю на неї, щоб вона зрозуміла: жодним обманом вона не змусить мене сказати, що я дружина Блейка, бо це суперечить закону. Я відкидаюся на спинку стільця.

— Ви, копи, закуповуєте ці столи та пластикові стільці оптом? — питаю я. — У Вегасі вони такі самі.

Ось на що я натякаю: я в цьому лайні бувала вже мільйони разів, тож залякувати мене немає жодного сенсу.

— Міс Кейдіс, — каже поліціянтка. — У пустелі знайшли тіло. Ми вважаємо, що це ваш чоловік.

Це затикає мені рота.

Тоді Брюер розповідає мені, що трапилося. Якийсь містянин у пошуку самого себе, їдучи невідомо де, побачив, що стерв'ятники кружляють біля річки, де Блейк полюбляв рибалити. Потім вона пояснює про тіло. Що це може бути підозріло. Незважаючи на те, як воно здавалося на перший погляд, Блейк отримав травми, які, на їхній погляд, навряд чи міг сам собі заподіяти.

Коли вона розповіла подробиці, мені стало дуже шкода хлопця, який його знайшов.

— Я чула, що офіцери відшукали вас у Ріо-Ґранде, — додала Брюер. — У тому кварталі зазвичай не надто багато мормонів. Ви заблукали?

Я щось пробурмотіла про те, що погано знаю місто. Але вони не дурні. Найпевніше, вони вже отримали мою товстезну справу з Невади.

Правда? Після того вечора, коли святкували річницю весілля... Думаю, я просто зламалася. Поперлася в місто шукати проблем. Блейк попереджав мене, що це буде складно. Ділити його з іншими жінками. Але навряд чи він справді про це думав. Двоє інших — вони так виховувалися. Їх навчали праведності, оцьому всьому про «чоловік-голова-родини». Для мене це все нове. У мене навіть родини не було. Я металася між прийомними вихователями та мамою, коли вона з'являлася.

Тож я можу просити сили в Господа Ісуса й прощення у Бога, але щодня на ранчо почуваюся так, ніби по моєму серцю топчуться ногами. Присягаюсь, я це справді *відчувала* — криваве, потовчене місиво в грудях.

Рейчел казала, що потім стає легше, але я не вірю, що вона взагалі колись так кохала. Вони з Блейком зустрічалися ще в коледжі. Двоє праведних мормонських дітей, що робили праведні справи. Їй подобається робити те, чого від неї очікують. І перемагати. Цю частину себе вона приховує. Але наша мормонка з мормонів по вуха сповнена духу змагань.

Тому, либонь, вона й дозволила своєму чоловікові взяти ще дружин. Їй було недостатньо бути хорошою мормонкою. Вона мала бути найкращою.

Тож Рейчел не розуміє, як воно було в нас із Блейкі. Як він дбав про мене в реабілітаційному центрі. Намагався врятувати мою душу. Власне, ми про це жартували. Я його дражнила. Як вродливого молодого хлопця занесло в зграю

гвинтовиків? І все таке. Він розповідав, що не завершив свою місію і хотів загладити провину волонтерством у реабілітаційних центрах. Я цим також його підколювала — що нас, на шляху позбавлення від наркозалежності, можна задешево навернути, адже ми так відчайдушно прагнемо нового життя, що ладні повірити в будь-що. Він сміявся з цього і казав, що я не так уже й помиляюся. Ми багато сміялися, ми вдвох із ним.

Чиста правда в тому, що Блейк урятував мене, в усіх сенсах. І коли ми вперше танцювали на тій зашкварній різдвяній вечірці в реабілітаційному центрі, я притискала голову до його теплих грудей, і Блейк прошепотів мені на вухо, що ніколи не відчував ні до кого того, що відчуває до мене.

Я чіпляюся за той спогад у темні часи, коли сплю сама, а Блейк — із іншою дружиною.

Правда в тому, що найгірше буває на заході сонця, коли Рейчел починає готувати вечерю зі своїх мерзотних мормонських консервів. Атмосфера якась... удушлива. Присягаюсь — те двоспальне ліжко сповнене електричного струму. Помітно, як Рейчел дивиться куди завгодно, аби лиш не на сінник. Емілі стає ще тихішою, ніж зазвичай. Я ж — я стаю заведеною. Психованою. Кажу щось лихе. Як тоді, коли увесь час була під кайфом і не могла вчасно дістати.

Ми, дружини, завжди найдужче сварилися на заході сонця. Садівництво, прибирання та інші роботи були завершені. На ранчо було не надто багато освітлення, не було телевізора, окрім маленького, переносного — Емілі на чім світ стоїть присягалася, що ніколи його не дивиться, але якимось чином у ньому щодня сідали батарейки. Блейкові подобалося, коли ми разом читали Біблію, але він не завжди був удома. Тож, либонь, ми мали б це передбачити. Річницю.

Блейк обирав мене три ночі поспіль. Усе повільно закипало. Мені уявляється, як ми, три дружини, сидимо на дивані,

чекаючи, кого він покличе. Рейчел із тією своєю блаженною посмішкою Мони Лізи намагається прикинутись, що їй байдуже. Я роблю те, чого навчилася на вулицях — вдаю, ніби думаю про щось справді брудне. І тендітна маленька Емілі, охоплена жахом.

Кумедно, але зараз, коли я задумалася про це, то збагнула: що більш наляканою здавалася Емілі, то частіше він її обирав.

Розділ 3

Емілі, сестра-дружина

Він мертвий, він мертвий, він мертвий, він мертвий. Знаєте, як ото кажуть? Хтозна, сміятися чи плакати. Ото саме так я почуваюся, сидячи ззаду в поліцейській машині та визираючи на пустельну дорогу.

— Як ви, леді, повертаєтесь додому із закупів? — запитує поліціянт за кермом. — Ми ледве змогли відшукати це місце, навіть зі знімком із супутника.

Замість відповіді я знизую плечима. Мені цікавіше витріщатися у вікно.

Ранчо мало бути місцем, де ми всі могли б почуватися в безпеці. Бути собою. Через закони штату Юта, що забороняють перелюб.

— Один чоловік, три дружини, так? — робить ще одну спробу офіцер. — І ви були наймолодшою?

Я не надто багато говорю, тож вони зрештою відчіпляються. Либонь, вони вже бачили весільні фотографії. На першій зображена Рейчел — із кінчиками білявого волосся, підкрученими назовні, під ручку з Блейком, ніби приз виграла. Вона тоді була худішою, але не набагато. Потім Блейк, на кілька років старший, із рудим волоссям, потемнілим

на кілька тонів, усміхається, дивлячись на мене згори вниз, ніби знає щось, мені не відоме. Рейчел стирчить позаду нас, поклавши руку власниці на кремовий піджак, який Блейк одягав на всі три свої весілля. А потім останній знімок, на якому ми всі втрьох. Тіна, нафарбована так, ніби готувалася зніматися для *«Плейбою»*. Рейчел із цим дивним нежи-вим поглядом в очах. Я наче охоплена полегшенням.

По дорозі до міста поліціянти ставили мені всілякі запитання про Блейка. Про його роботу продавця в компанії з виробництва консервного приладдя. Чому він так часто кудись їздить.

Офіцерка знайшла мене, коли я блукала десь за кілометра півтора від ранчо. Думаю, я сподівалася отримати якесь одкровення, як Джером у нетрях Сирії. Але не надто далеко дісталася. У мене ноги втомилися.

Пустеля — вона оволодіває тобою. Я попервах її ненавиділа. Це ніщо розкинулося на багато кілометрів. Купатися доводиться з ківшиком і відром води. Стежити за тим, скільки використовуєш опалення та освітлення, щоб не згорів генератор.

Після нашого весілля Блейк привіз мене з Солт-Лейк-Сіті на ранчо. Я почувалася так, ніби з кожним кілометром, який ми минали, їдучи все далі в пустелю, від мене відвалюється все більше дрібненьких шматочків.

Після виїзду з міста це було неймовірно — бачити оці всі землі, просто *порожні*.

— Тут узагалі нічого немає, — сказала я Блейкові. — Порожньо.

Він підморгнув мені:

— Либонь, тому це й називається пустелею, еге ж?

Я склала руки й мало не притислася обличчям до вікна, розглядаючи жовто-рудий пейзаж за ним. Якщо дивитися на нього досить довго — з очима стається щось дивне. Все

ділиться на пікселі, як у старій комп'ютерній грі. Очам нема за що вхопитися. Лиш одні й ті самі величезні гори, скелі, смугасті, мов гарбузовий пиріг, жовто-оранжевий пісок і пухнасті кущики світло-зеленої трави пролітають — вжинь, вжинь, вжинь.

— Тут можна належати самим собі, — казав мені Блейк. — Не переймatися через жодні закони. Нічого, лише гори, піски та небо на сотні кілометрів у будь-який бік.

Думаю, він насправді мав на увазі, що я можу належати *йому*.

Ще гіршим робило той шлях те, що Блейк так пишався, ніби сам побудував усе це. Повсякчас показував горбкуваті червоні скелі, гори, хижих птахів, що кружляли вгорі. Присягаюсь, якби двері машини були не замкнені — я б вискочила з них і побігла назад до Солт-Лейк-Сіті.

Чи не перше, що я зробила, коли ми дісталися до ранчо, — торкнулася одного з тих маленьких пучечків трави. Я думала, він буде м'який, як маленька подушечка, але з'ясувалося, що ні. Мої пальці закололо, мов лезами.

Блейк розповів, що мобільний тут не ловить, а стаціонарним телефоном не надто часто можна користуватися, бо це дорого. Якщо я захочу кудись подзвонити — він відвезе мене до сусіднього міста під назвою Такнотт. Або я можу віддати йому листа, щоб він його надіслав. Рейчел писала багато листів, мабуть, своїм братам і сестрам, розкиданим повсюди.

— Рейчел не бачиться зі своєю сім'єю, — пояснив він мені. — Але для неї це велика втіха — писати.

Мені й на думку не спадало запитати, чому Рейчел не бачиться з рідними. Либонь, до мене просто не доходило. Мені не було кому писати. Не було кому дзвонити. Я зробила свій вибір. І маю тепер те, що маю. Лише згодом я довідалася, що Рейчел брехала про те, хто вона така.

Власне, я таки спробувала зателефонувати своїй матері незабаром після того, як вийшла заміж, але, щойно почувши мій голос, вона кинула слухавку. Це було відразу після шлюбної ночі. Я досі здригаюся від спогадів. Не смійтеся, добре? Але в дев'ятнадцять років я не знала. Богом клянуся, бодай мені пусто було. Я й уявлення не мала, що чоловік із дружиною разом роблять у спальні. І коли дізналася — це був просто шок, так, справжнісінький.

А знаєте, що друге за складністю в тому, щоб бути дружиною номер два? Коли я скажу — вам буде смішно.

Власне, найскладніше пристосуватися було до їжі. Боже правий, кухарка з тієї жінки ніяка. Я зростала не на мормонській кухні. Моє дитинство минуло в тій частині міста, де живуть родини іммігрантів. Ми їли макарони з фрикадельками.

У перший мій вечір на ранчо Рейчел подала якийсь нерозбірливий консервований суп із бляшанки на перше, картопляне пюре з пакета із сухим м'ясом на друге та щось типу зеленого желе «Jell-O» з вершками на закуску. Святий Ісусе, що за мішанина?

Лише наприкінці трапези, коли Блейк пробурмотів щось про те, що це був чудовий бенкет і він пишається тим, що вона доклала стільки зусиль, я збагнула. Ото так вона собі уявляла святкову вечерю.

Поліцейська машина звертає на автостраду і мчить до Солт-Лейк-Сіті. Я глибоко вдихаю, дивлячись на нього. Зелені дорожні знаки, велетенські гори на віддалі, не пласкі в різних відтінках коричневого, як у пустелі, а сірі та гостроверхі. Взимку на міських горах біліє сніг, але моя улюблена пора — весняна відлига, коли крізь сніг починають проступати проталини. Ніби на вершину хтось перекинув глечик молока.

Я дивлюся на світлі будівлі з квадратними вікнами, що здіймаються вгору, вони стають товщими й стоять тісніше, коли ми дістаємося до середини міста.

Ось спортивний майданчик з охайною червоно-білою табличкою: «В неділю не грати».

Ми їдемо завулком поблизу того місця, де я виросла. На мить бачу італійський гастроном «Caputo's Italian», де моя мама іноді купувала сир і томатний соус із полиць, на яких стояли вперемішку різноманітні товари з яскравими етикетками.

— З вами все гаразд, місіс Нельсон?

Я помічаю, що торкаюся пальцями скла. Повільно складаю їх у кулак.

— Усе добре, — кажу. — Просто тут я зростала, і все.

Мені спадає на думку, що я надто нервувала, щоб їсти в першу шлюбну ніч, навіть якби Рейчел була гарною кухаркою. Як вона поглянула на мене, коли я прийшла додому — чесно, я думала, що вона вб'є мене просто тут і зараз, на бежевій вініловій підлозі, і моя кров просочиться в її жахливий домотканий вузлуватий килим.

Здавалося, вона аж тепер зрозуміла, що ми з Блейком робитимемо в спальні.

Яскраве усвідомлення пронизує раптом усі інші думки.

Мені більш ніколи не доведеться цього робити.

Чутно якийсь дивний шум, і спочатку мені здається, що це з рації поліціянтів долинає крик якоїсь тварини. Кози чи поросяти. А потім я розумію, що це я. Я сміюся.

Він мертвий, він мертвий, він мертвий, він мертвий.

Розділ 4

Рейчел, перша дружина

Тіна намагалася піти зі мною, щоб побачити його в морзі, прости її, Боже. Справді намагалася. Але вона мало не знепритомніла, коли ми рушили тим темним коридором,

сповненим хімічного смороду. Було б негарно змушувати її через таке пройти. Тіна вже й так прожила нелегке життя.

Тож довелося мені. Усе найскладніше завжди на моїх плечах.

Я встигла прихопити звичайний одяг, коли мене везли у відділок. Футболка з джинсами, правду кажучи, тепер трохи тіснуваті в талії. Я розплела волосся, і воно спадало мені на спину. Бачила, що спантеличую їх — як зазвичай спантеличую людей. У розпущеному волоссі можна помітити світліші пасма, пофарбовані вдома — але це краще за тих перукарок із кухонними раковинами, до яких звертаються багато церковних мам. Офіцер Брюер зупиняється біля маленької кімнати.

Я ковтаю і сідаю. Ця маленька кімната з цементними стінами не надто відрізняється від тієї, в якій я зростала. Тут є диван зі штучної шкіри, ніби хтось намагався додати сюди затишку. Освітлення надто яскраве.

— Тут зробимо перерву, — каже вона. — Я поясню, чого вам варто очікувати, заходячи в морг.

Вона примовкає, і я розумію, про що вона думає. Я досі не запитала, як помер Блейк. Мені завадив старий страх перед поліцією. Мене виховували, навчаючи ніколи не спілкуватися з представниками влади. Тобто *взагалі ніколи*.

— У вас там такі жахливі синці. — Брюер дивиться на моє передпліччя. П'ять темних плям.

Я натягаю рукав.

— У вас вища освіта? — запитує Брюер.

Мені цікаво, звідки вона це знає. Потім я усвідомлюю, що вдягнена у свою стару сорочку з Університету Бриґама Янґа. Ця назва написана на моєму рукаві.

— Так, мем. — Мої очі прикуті до дверей.

— Не надто багато людей із вищою освітою живуть у багатоженстві, — зауважує вона.

Либонь, вона має рацію. Мене знайшли у тій самошитій сукні, босоніж, на ранчо без водопроводу. Вони, мабуть, думають, що я одна з тих сектантських жертв.

— Можливо, розумніші тримаються подалі від поліції, — відповідаю я.

Голос у мене виходить тихий і холодний. Я вражена тим, який він схожий на голос моєї матері. Тієї жінки з обличчям без жодного виразу, яка виховувала дітей у підвалі. Пригадую, як я думала про те саме, коли Блейк уперше привів додому Емілі. Ми розмовляли, вона здавалася такою сором'язливою та скромною. Я думала, що зможу їй допомогти. Відкрити її для Божої любові. Уявляла, як ми всі дружимо. І вирішила, що питання, пов'язані зі спальнею, ми граційно оминатимемо. Річкова вода, що красиво обтікає скелі.

Потім Блейк із Емілі повернулися зі свого весілля. Я не була готова до того, як він на неї дивитиметься. Боже, прости мене, я приготувала святкову вечерю для своєї нової сестри, застелила для неї ліжко, поставила живі квіти в її кімнату. Я збиралася встати, тепло обійняти її, сказати, як їй тут раді, скільки любові я готова їй дарувати. А потім побачила очі Блейка. Вовчі очі. І в мене в голові все завмерло від однієї думки.

Він ніколи на мене так не дивився.

Чоловік, якого, мені здавалось, я так добре знала, перетворився на хижака. На тварину, в якої з рота слина капала. Обійми вийшли напружені, добрі слова попелом осіли у мене в роті. А Емілі, друга дружина, яку я запросила до нашого дому, здавалася щиро наляканою тим, що побачила на моєму обличчі.

Я розумію, що офіцер Брюер щось говорить.

— Це впізнання — формальність, — тихо каже вона. — Його тіло буде накрите. Я відсуну простирадло так, щоб видно було обличчя. Просто кивніть, коли побачите достатньо, і я поверну все на місце.

Я хочу засміятися. Це все здається несправжнім.

— Швидко поглянути на обличчя — цього буде достатньо. Ми вже встановили особу на основі вмісту гаманця містера Нельсона. З огляду на обставини, якщо ви не зможете його упізнати, ми вдамося до аналізу ДНК.

— Обставини?

— Місіс Нельсон, вам слід підготуватися до того, що ви побачите. Я боюся, вашому чоловікові... Були завдані певні ушкодження. Його тілу.

Набігають сльози. Мій Блейк. Такий ніжний і такий добрий.

— Ми вважаємо, що смерть вашого чоловіка могла бути самогубством, — м'яко провадить вона далі. — Але не виключаємо інших можливостей.

Здається, що підлога піді мною зникла і я падаю в порожнечу. Мене охоплює раптове тваринне бажання вдарити її в обличчя.

— Мій чоловік є членом Церкви, — кажу я.

Вираз її обличчя не змінюється.

— Забрати життя, яке дав тобі Бог, — це гріх, — додаю я багатозначно, дивуючись, яка ж вона дурна.

Брюер спокійно киває.

— Ви не вірите, що він наклав на себе руки? — перепитує вона.

Відповідаю дуже чітко:

— Я ніколи в житті ні в чому не була більш упевнена.

— Чи були причини, з яких хтось міг завдати шкоди містерові Нельсону?

Аж п'ять секунд я нічогісінько не можу збагнути. А потім розумію.

— Ви вважаєте, що мого чоловіка могли вбити? — Голос у мене хрипкий. Наче слова не можуть проштовхнутися повз горе. — Всі любили Блейка. Хто б міг хотіти зашкодити йому?

Брюер перезирається зі своїми офіцерами. І навіть вимовляючи ці слова, я вже розумію, що вони не зовсім правдиві. Усі любили Блейка. Крім його дружин.

Іноді ми його ненавиділи.

Розділ 5

Рейчел, перша дружина

— Будь ласка, підготуйтесь, місіс Нельсон. Боюся, це не дуже гарне видовище. Ви впевнені, що не хочете, щоб хтось був поряд із вами? Хтось із родичів...

— Краще покінчимо з цим, — кажу я й бурмочу собі під носа коротеньку молитву, просячи сили. Мене нелегко налякати — якщо пригадати, що мені доводилось бачити. Хоча, либонь, усе буває вперше.

— Те, як він помер, — продовжує Брюер, — відбилося на рисах обличчя. Є деяка зміна забарвлення, спотворення. Може виявитися, що останки взагалі не схожі на людину, яку ви пам'ятаєте.

Останки. Либонь, поліціянтам доводиться вживати такі слова. Відгороджуватись.

Я йду, мов сновида — переставляю одну ногу, другу.

Може здатися, що мені цього не хочеться. Але насправді все навпаки. Я просто шалено бажаю його побачити. Це найдивніше. Таке палке почуття, майже як у наші студентські часи, коли я сподівалася зіштовхнутися з ним у коридорі. У перший рік навчання в мене мурашки бігали по шкірі від самої лише думки про це.

В Університеті Бриґама Янґа я вперше насправді зустрілася із зовнішнім світом — місцем, про яке усіх нас, хто зростав на Садибі, не раз попереджали.

Там я вперше побачила будівлю висотою понад два поверхи чи якусь техніку, окрім фермерського обладнання.

Про таке теревенили пошепки, таке бачили в контрабандних журналах, які мої сестри потайки проносили додому. Будівлі, що сяють склом. Широкі вимощені тротуари з гарними клумбами.

Але більш за це сучасне оточення вражав мене той факт, що я залишилася сама. Доки мене виховували, ми, дівчата, ніколи не опинялися надворі без супроводу, ані на мить.

І ось я тут, блукаю, де мені заманеться — напевно, з відвислою щелепою. Трохи оддалік — красиві засніжені гори, наче сила, що повертає мене до землі. Направду, здавалося, що, якби не ці гори — я пурхнула б кудись.

Мені знадобилося не менш ніж десять хвилин, щоб пройти крізь розсувні двері головного корпусу. Я думала, що є якийсь трюк, що змушує їх відчинитися, і чимало часу спостерігала, як інші студенти впевнено заходять і виходять. Зрештою я прослизнула всередину, ставши за дівчиною в довгій сукні так близько, як лиш насмілилася, і ніби зіщулилася в рої студентів, що бігали кабінетами туди й сюди.

У широкому коридорі стояли автомати, що продавали напої, якщо в них укинути монети. Я бачила такі в поліцейській дільниці після обшуку в Садибі, і мені говорили, що такі речі — зло. Пристрої, що забирають у тебе гроші.

Набравшись сміливості, я вирішила зробити крок до незалежності й купити газований напій.

У межах моєї соціальної реабілітації влада Солт-Лейк-Сіті видала мені нове вбрання з місцевої крамниці уживаних речей та тридцять доларів свіжісінькими купюрами. Вони лежали в моєму гаманці зі штучної шкіри разом із документами про державне фінансування, які я носила з собою, мов амулет. Ніби хтось міг будь-якої миті позбавити мене стипендії, якби я не надала їх на першу ж вимогу.

Я залізла в гаманець, дістала щойно викарбувану п'ятірку й наблизилася до підсвіченого зображення дієтичної коли з маленькими кнопочками поруч. Я не знала точно, що робити далі. Була майже впевнена, що торговий автомат вирішить, який напій мені потрібен. На це вказував увесь мій попередній життєвий досвід.

Нічого не сталося.

Тоді я почула голос.

— Не можете обрати газовану воду? — Це був приємний низький голос, трохи стурбований. Ніби мій вибір напою на сьогодні насправді мав якесь значення.

— Я ніколи досі не користувалася такими автоматами, — зізналась я, накручуючи волосся на палець так, що саме через це Блейк запросив мене на наше перше побачення — згодом він мені розповів про це.

Не можу сказати, що, коли я вперше побачила його, мене вразило, наче блискавкою. У нього були гарні очі. Дуже яскравого блакитного кольору, з довгими віями, незвичними для чоловіка. Майже дівчачими. Волосся в нього було мідно-пшеничного кольору. З віком додалося іржавого відтінку. І ще в нього були веснянки. Такі, що з'являються, коли в тебе шкіра надто світла, щоб часто сидіти на сонці, але зростав ти надворі.

— О, ви теж із ферми, еге? — Він підійшов ближче, і я відчула запах його свіжовипраного одягу. Спершу подумала, що він знає про моє жахливе минуле, і мене пронизав сором. — Так, багато хто з нас зростав у селі й усе таке. — Тоді він усміхнувся, і я побачила, як на його вкритих веснянками щоках з'явилися ямочки. — Ви звикли до тих, що приймають лише монети. Дозвольте вам допомогти. — Він відсунув мене з дороги й, насупившись, подивився на автомат. Потім поглянув на мене. — Як на мене, ви схожі на дівчину, якій подобається крем-сода, — вирішив він.

Відтак дістав із кишені доларову купюру й засунув її в отвір.

У мене аж подих перехопило від його впевненості в собі. Я відчула, як серце в мене затріпотіло, коли він простягнув руку й дістав холодну банку. І вклав її мені в долоню. Банка була крижана, але я цього не відчувала.

— Дякую, — промовила я.

Він злегка кивнув і простягнув руку.

— Радий був допомогти. Мене звати Блейк.

— Я Рейчел. — Це вперше я назвала своє нове ім'я, знайомлячись із кимось. Мені сподобалось, як воно звучить.

— Ну, Рейчел, сподіваюся, ще побачимось, — підморгнув він. І пішов.

Я відкрила банку, смикнувши за кільце, і трохи відпила. «Він має рацію», — подумала. Я була дівчиною, якій подобається крем-сода.

Тоді я замислилася, чи побачу його ще колись.

І навіть уявити не могла, що дивитимусь, як він лежить у морзі під синім простирадлом.

— Не кваптеся, місіс Нельсон, — каже Брюер. — Просто повідомте, коли будете готові.

Я відчуваю, як у горлі в мене набухає клубок і залишається там. Горб синьо-зеленої тканини тепер переді мною, і під ним видно характерні обриси.

О Боже, о Боже, о Боже, о Боже, о Боже, о Боже, о Боже.

Я не хочу цього робити. Цікаво, чи можу я зараз передумати? Щоб хтось інший подивився замість мене?

Тоді я згадую Тіну та Емілі. Я маю зробити це для них. Жодна з них на таке не здатна. Мене сповнює гіркота.

У мене був правильний чоловік, але неправильні дружини.

Якби тільки до нашого шлюбу доєдналися інші люди. Більш схожі на мене. Ми могли б порозумітися. Мати багато спільного.

Ми з Тіною такі несхожі. Вона будь-кому розповість будь-що. А мене виховували так, що це неправильно. Не слід ходити повсюди і всім усе розпатякувати. Особисте — це особисте.

А Емілі, трясця! Вона просто напряму *бреше*. Уперше побачивши її в буфеті, де вона працювала, я подумала, що Емілі розкішна, як модель. Наче з кінофільму чи щось таке, із тими величезними очима кольору морської хвилі та тонким світлим волоссям. Увесь той блиск швидко кудись дівається, щойно з нею познайомишся. Тепер Емілі здається мені кумедною дитиною.

Я глибоко вдихаю, збираюся з силами, готуючись побачити будь-що, і зморщую ніс, намагаючись зупинити сльози. А тоді швидко, різко киваю.

— Ви впевнені, що готові? — Офіцер Брюер, тримаючись за простирадло, стурбовано дивиться мені в очі.

— Так, — кажу я ледь чутно, мов миша.

Наші погляди зустрічаються, і я розумію, що вона добра жінка. Думаю, якби їй було дозволено, вона тримала б мене за руку.

— Гаразд, — киває вона. — Я відсуну простирадло. Просто кивніть мені, коли закінчите, і я знову його накрию.

Від сліз усе розпливається. Але коли вона відсовує простирадло, його вид вражає мене, ніби я наштовхнулася на десятитонну вантажівку.

Я сахаюся, однією рукою вхопившись за металеву каталку, щоб не впасти. Моє тіло поводиться дивно, стегна підгинаються. Я задихаюся. Поглядом повертаюся до тіла, що лежить за кілька сантиметрів від того місця, яке міцно стискають мої пальці. Мимовільно відсмикую руку.

— Місіс Нельсон, — каже Брюер. — Місіс Нельсон, вам потрібна перерва?

— Що ви з ним зробили? — шепочу я. — Що ви зробили з моїм Блейком? Де його храмовий одяг?